

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana: vse leto . . . 15 K

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipol po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vezni red železnice, parnikov in postajnih zvez“. Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 Gorici v I. nadst. na desno.

Upravištvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglas in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in sel.

V Gorici, dne 3./11. 1911.

Ljubljansko „Jutro“ je v 605. št. prineslo članek o slovensko-laškem vseučiliškem vprašanju. — Pozdraviti je vsakakor, da pride to za nas najvažnejše, a najzanimarnejše vprašanje nekoliko v tir. Pred leti — (glej „Vseučiliš. zbornik“) je vseučiliško gibanje pretresalo široke plasti naroda, in tak pokret uspešno podpira akcijo poslancev, četudi so maloštevilni, sili nedejavno ali z drugimi vprašanji se ukvarjajočo delegacijo, da se zopet poprime dela za vseučilišče, in podpira i one, ki napenja svoje moči v podrobnem, tistem pripravljalnem delu . . .

A predno je mogoče uvesti akcijo, ki bi bila tudi na zunaj, na političnem torišču, uspešnejša od sedanjih, je treba jasnosti. Jasnosti namreč v tem oziru še ni, četudi jo hočejo nekateri dekretirati. Pred vsem ni jasnosti v slov. akad. krogih. Ti so se dosedaj — izvzemši goriško „Adrijo“ — oficijelno izrekli, da naj bo edini sedež slov. vseučilišča Ljubljana. In vendar, četudi se sliši to zelo enostavno, Ljubljana ni pripravna ali vsaj ne edino pripravna za sedež univerze. Neglede na to, da je premajhno mesto brez velikega prometa, brez velikega trgovstva, industrije itd., ona tudi ni resnična kulturna metropola Slovenstva. Slovenci smo danes, ne izvzemši S. L. S., politično, gospodarsko, zlasti pa kulturno in znanstveno docela seperatistno organizirani, težimo v svojem narodnem razvoju na jug, v svojem socialnem in političnem razvoju pa k demokraciji in industrializaciji, in zato nam duh ljubljanskega „špisarstva“ in talmirodoljubja nikakor ne more ugajati.

Nasprotno pa ima Trst vse polno predpogojev za univerzo: — kulturne predpogoje za univerzo, neizmerne dobrate naše emancipacije od nemške kulture in nagibanja k italijanski kulturi nam je pred časom razložil dr. Slane v „Narodu“. A tudi taktično, vzeto kot politicum, se ne moremo ustavljati laški univerzi v Trstu. Še da, ki jo imamo od nje, je minimalna — tistih 6 stotin italijanskih študentov, ki jih bo v Trstu, jih Trst ima že sedaj nekaj mesecev, a zato bi imeli tam 8 stotin našincev, ki so v agitatoričnem oziru mnogo potrebnejši in bi imeli tudi več vspeha.

In neglede niti na to, bi mi italijansko univerzo takoj utrkvizirali: postala bi ilirska univerza. Srbi, Hrvati in Slovenci bi jo posejali v največjem številu. Ob obletnici Napoleonovo „Ilirije“ seveda še ne razumemo bistva te Ilirije. Vodnik je bil pred nami!

A o vsem tem je treba debate in zopet debate. Imamo 3 oziroma 4 revije, imamo vrsto političnih listov, imamo vrsto akademskih društev. Tu je treba najprej velike akcije za končno določitev Trsta kot sedeža ilirske univerze s slovenskimi, srbsko-hrvaškimi in italijanskimi stolicami, z ravnopravnostjo narodnosti . . .

Junktim med slov. in ital. univerzo je lani — hvalabegu — padel. A novega pokreta, novih svežih činov od takas ni več. Da to vladi ne imponira, je gotovo in — umevno. Italijani bodo svojo univerzo dobili prej ali slej, mi pa po dosednji poti ne.

Sedaj ima besedo aktivno slov. dijaštvo. A ono mora z njo na dan, imperialistične zaslepljenosti na slovenskem severu in osredju je treba navaditi na tolerantno, a zato uspešnejše naziranje o tem našem najvitalnejšem vprašanju.

Seveda pa ni treba, da bi realno pripravljalo delo zaradi političnega zastalo. Praga ostane, kakor doslej, naša visoka šola realnega naziranja.

K.

Protest

proti zgradbi nove Italijanske ljudske šole v ulici Giacomo Leopardi v Gorici.

Od strani združenega odbora je bil poslan takajšnjemu municipiju tak-le protest:

SLAVNI MUNICIPIJ ŠOLNEGA MESTA GORICA!

Podpisani voliči in davkoplačevalci s tem protestujemo in se pritožujemo proti sklepu mestnega sveta goriškega z dne 18. oktobra 1911, s kojim se je sklenilo, da se v ulici Giacomo Leopardi zgradi novo italijansko šolo in se v pokritje na 211.500 K proračunjenih stroškov najame amortizacijsko posojilo.

Ta sklep izpodbijamo, ker je iz narodnega stališča krivičen in ker se z njim mestno gospodarstvo še bolj približa polomu.

V Gorici prebiva polovica slovenskega prebivalstva; tudi ljudsko štetje je ugotovilo 10.000 Slovencev, a jih je gotovo še mnogo več, ker se vseh nezakonitosti tega municipija v par dneh vladne revizije ni moglo dognati, in ker ni vstetih mnogo slovenskih vojakov in šolarjev, ki so se na dan ljudskega štetja nahajali na počitnicah. Nedvomno je nadalje ugotovljeno, da italijansko prebivalstvo v tem mestu ne tvori večine. Slovenskih šolskih otrok je v tem mestu v resnici skoro 3000; pol-drug tisoč jih je vpisanih v zasebnih šolah „Šolskega doma“. Slovenci si vzdržujejo tudi novo šolo na Blanči, da se v mestu z italijanskim občinskim zastopom varujejo preteče germanizacije v kolodvorskem okraju. V nemških zasebn. šolah je zaradi pomajknja slovenskih šol polno slovenskih otrok. Na stotine se jih nahaja tudi v mestnih italijanskih šolah, kjer pa morejo le malo napredovati, ker se pouk ne vrši v materinskem jeziku. Za vso to množino slovenskega prebivalstva in slovenskih šolskih otrok vzdržuje mestna občina goriška samo „šolo“ Podturnom, kamor se stariši vzpričo nehigijen, razmer in daljave ne upajo zaupati svojih otrok in jih je tamkaj vpisanih samo 36. Kdor primerja s to številko dejstvo, da je v zavodu „Šolskega doma“ istočasno letos 1680 otrok, iz nizkega števila otrok Podturnom. ne more sklepati nič drugega, kakor da je temu kriva pozicija te šole in njena ured-

ba. Kdor z objektivnim očesom premotri to karikaturu ljudske šole Podturnom, ki pomeni stalno izzivanje in zasmehovanje slovenskega prebivalstva, se ne bo čudil, da se Slovenci ne le samo ne navdušujejo za zgradbo novih šolskih palač, temveč da proti temu najostreje protestujejo ter zahtevajo, da poklicana oblast te krivične sklepe razveljavi. Dokler se ne ugotovi najelementarnejšim šolskim potrebam slovenskega prebivalstva s postavitvijo šolskih poslopij v mestu samem, je vsako nadaljnje razširjanje italijanskega šolstva taka krivica, da je vzpričo zajamčene ravnopravnosti vseh narodov ne more potrjevati nobena pravična javna oblast v tej državi.

Opozoriti pa moramo tudi na prezaletne finančne razmere te občine.

Ker se je stalno z vsemi sredstvi poskušalo vzdrževati umetno na krmilu italijansko zastopstvo in ker se je drugemu prebivalstvu odrekal vsak vpliv na mestno gospodarstvo, je občina danes zašla v tak gospodarski položaj, da celo lastni pristaši vladajoče stranke priznavajo, da tako ne more več dalje iti. Pri vladajoči draginji je pravkar sklenjena uvedba novega davka na najemnine (najemniški krajcar) vse prebivalstvo občutno prizadela. Če se bo pa delalo dolgove še naprej, jih bo mogoče obrestovati in amortizovati samo z novimi dolgovi; kajti davčna moč prebivalstva je popolnoma izčrpana. Kolika je ob teh razmerah krivica, da se Italijanom grade nove šole, medtem ko se Slovencem ne da ničesar, tega neče uvideti ta municipij in zato se obračamo na deželni odbor.

Predlagamo

tedaj, da se ta pritožba nemudoma izroči deželnemu odboru poknežene grofije Goriške in Gradiščanske, kateri naj razveljavi sklep, da se gradi v ulici Giacomo Leopardi nova italijanska šola in da se v ta namen najame posojilo.

Ker mora v slučaju, da visoki deželni odbor tej pritožbi ne ugodí, o novem posojilu itak sklepati deželno zastopstvo,

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

Bistro te nese po toku nizdoli krasni in silni „Jermak“, parobrod-vlačilec trgovca Gordjejeva in z obeh strani se mu bližajo počasi bregovi mogočne krasotice Volge: — levi, ki je čisto prepojen s solncem, se širi kot bogata preproga do kraja nebes, a desni je dvignil svoj strmi hrbet do oblakov in, poraščen z gozdi, je zaml v strogem pokoju.

Med njima se veličastno razprostira širokoprska reka: brezglasno, svečano in počasi teko njene vode v zavesti svoje neodoljive moči: v črnem mraku se zrcali njih gorati breg, a z leve strani jo krasijo z zlatom in zelenim žametom peščine in široke trate. Tu in tam se prikazujejo vasi na gričih in na travnikih, solnce se iskri v oknih koč in nad rumenimi slaminatimi strehami se svetijo skozi zelenje dreves križi na cerkvah; leno se sučejo v zraku krila vetrnih mlinov in dim se valí iz tovarniških dimnikov v nebo. Tolpe otrok v modrih, rdečih in belih srajčicah stojé na bregu in spremljajo parnik, ki je zmotil tišino reke, z glasnim vpitjem; od njegovih koles hitijo valčki otrokom do nog in pljuskajo ob breg. Tam se je vsedel cel kup otrok v čoln in vesla urno proti sredi reke, da bi se zibal tam na valovih, kakor v zibelki. Iz vode gledajo vršički dreves; včasih zaplavi voda cele skupine drevja, ki stoje potem v vodi, kakor otoki. Odnekod se glasi z brega, kot težek vzdih, otožna pesem:

„O—he... o-o-o še-e-enkrat!“

Parnik prehiteva splave, obsipaje jih z valovi. Deske se gugljajo pod sunki pljuskajočih valov, splavarji v modrih srajčah se zaletavajo semtenja, gledajo parnik, smeje se in kričijo nekaj. Velika, lepa barka plove od strani čez reko; rumeni les, s katerim je naložena, se blišči kot zlato ter se svetlika v temno kalni pomladnji vodi. Osební parnik prihaja nasproti in žvižga; glasni odmev tega žvižga se skriva v lesu, v pečinah hribovitega obrežja in zamira tam. Sredi reke se zadevajo valovi od obeh ladij, pljuskajo ob krov in ladiji se ziblje na vodi. Na strmem pobočju hribovitega pobožja se širijo zelene preproge ozimne, črnorjavje lise razoranih polj in črna prst tistih, ki jih je plug šele pripravil za poljetno setev. Kakor majhne pike plavajo ptice nad njimi in se jasno rišejo na nebesnem oboku; v bližini se pase čreda, ki se vidi iz dalje kakor igračica; razloči se mala postava pastirjeva, kateri se opira na palico in gleda v reko.

Povsod je blesk vode, povsod prostor in svoboda, veselo-zelene trate in prijazno, jasnomodro nebo; v mirnem premikanju vode se sliši zadržana moč, na nebu nad njo sije radodarno majevno solnce, vzduh je napolnjen s sladkim duhom hoj in svežega listja. A bregovi gredo vse nasproti, laskaje se očem in duši s svojo krasoto in vedno nove slike se odkrivajo na njih.

Vsenaokrog leži odtisek nekake zločnosti: — vse, i priroda, i ljudje, živi okorno in leno, a v ti lenobi leži neka posebna mičnost in zdi se, da se je skrila za lenobo ogromna sila, ki si še ni ustvarila jasnih želj in ciljev... In odsotnost zavesti v ti poluspeči sliki preprega vso njeno prelest z žalostnimi sencami. Pokorno trpljenje,

molčeče pričakovanje nečesa novega in življšega se sliši celo v klicu kukavice, ki se z vetrom dviga od rečnih bregov. Otožne pesmi se zdijo, kakor bi prosile koga na pomoč... Včasih pa odmeva v njih smelost obupa... Reka odgovarja spevom z vzdihljaji. In zamišljeno se zibljejo drevesni vršički... Tišina...

Cele dni je Foma prestal na kapitanskem mostičku poleg očeta. Molče, širokoodprtih očí je gledal na brezkončni krogozor bregov in zdelo se mu je, da se bliža na široki srebrni cesti tistim čudežnim carstvom, kjer živé čarovniki in junaki znanih mu pravljic. Včasih je začel izpraševati očeta o tem, kar je videl. Rad in podrobno mu je odgovarjal Ignat, toda njegov odgovori dečku niso ugajali: ničesar razumljivega in zanimivega zanj ni bilo v njih in nikdar ni slišal tega, kar bi bil rad slišal. Nekoč je vzdihnil k očetu:

„Tetka Anfisa zna boljše nego ti.“

„Kaj zna ona?“ se je nasmehnil Ignat.

„Vse,“ je odgovoril deček s prepričanjem.

Čudežna carstva se niso prikazala pred njim. A večkrat je videl na bregovih reke mesta, prav takšna, kakor tisto, v katerem je živel Foma. Nekatera izmed njih so bila večja, druga manjša, a ljudje, hiše in cerkve — vse v njih je bilo tako, kakor v rojstnem mestu. Foma jih je ogledoval z očedom, ostal nezadovoljen in se vračal truden in čemeran na parobrod.

„Jutri pridemo v Astrahanj...“ je rekel nekega dne Ignat.

„A to, je-li takšno, kot so druga mesta?“

„No, kajpada, kakšno pa naj bi bilo?“

„In kaj pride za njim?“

„Morje... Kaspiško morje se imenuje.“

že danes na tem mestu protestujemo proti ev. predložitvi na deželni odbor z opazko, da se proti novim italijanskim šolskim izdatkom ne bo dvignilo samo slovensko prebivalstvo mesta Gorice, temveč tudi ogromna večina naše dežele, dokler se 3000 slovenskim šolskim otrokom v Gorici ne zgradi na primernih in pravih mestih dostojne ljudske šole.

V Gorici, dne 31. oktobra 1911.

Sledijo podpisi.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprokaljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražitelnimi čistil. kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2 — Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Moll-ov Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečine olajšuje in okrepjuje staro in novo sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2 — Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna

A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli.

Italia farà da sé?

V viharnem letu 1848. so proglasili italijanski patriotje ponosno parolo: Italia farà da sé. Italija stori sama. No, prav tako pa se ni zgodilo, kajti Italija se ima zahvaliti za Lombardijo pomoči Francije, za Benečijo zvezi z Nemčijo in za pridobitev Rima nemško-francoski vojni. Samo Garibaldi je skrbel s svojim pohodom v Sicilijo, za to, da je izdana parola obdržala vsaj deloma svojo veljavo.

Današnja Italija nima nikakega Garibaldija, vendar pa se čuje zopet ponosen klic: Italia farà da sé. Predlogi tretjih za posredovanje med Turčijo in Italijo na podlagi, da bi imela Italija dejansko, Turčija pa le nominalno gospodstvo nad Tripolisom, so bili od Italije prevzeto zavrnjeni. Italija je zahtevala brezpogojno aneksijo Tripolisa ter hoče doseči s pomočjo orožja to svojo zahtevo.

Sodi se, da bi ne bilo le v interesu človeštva, preprečiti daljše prelivanje krvi, ter sprejeti predlog za nominalno turško gospodstvo nad Tripolisom, marveč da ima ta predlog zase tudi notranjo pravičnost.

Ako je Avstrija pred dvema letoma okupirala Bosno, se je vendar lahko sklicevala na 30 letno delo, ki je dalo notranjo opravičenost za aneksijo. Jednako bi bilo, če Angleška prej ali slej proglasi Egipt za kolonijo, kajti gotovo je Angleška v svojem tridesetletnem faktičnem gospodstvu nad Egiptom storila jako mnogo za kulturo v deželi. Italija pa doslej za Tripolis ni storila nič drugega nego to, da je sestrelila stare turške utrdbe. Italija bi bila storila pametno, ako bi se bila sprijaznila s stavljenim predlogom.

Ali kaj ima sedaj od svoje trmoglavosti? To, da je zapletena v vojno, ki bo zahtevala mnogo žrtev in krvi in denarja in nič ni gotovo, kakšen bo izid! Že sedaj je čutila Italija potrebo, poslati zopet 10.000 mož v Tripolis. Ali bode to ojačenje kaj pomagalo? V Tripolisu je menda že sedaj toliko vojaštva, da se mesto lahko vzdrži nasproti sovražniku, zlasti še, ker je v varstvu bojnih ladij. Napadi od strani Turkov in Arabcev pa ne bodo nehali niti potem, ko bo zbranega še več vojaštva v Tripolisu. Veliko čet hkratu pa tako ne more prodirati v notranjost dežele, kajti nemogoče je vzeti s seboj potrebni proviant za toliko čet oziroma oskrbovati jih točno sprti z vsemi potrebščinami. — Zadovoljiti se bodo morali Italijani z odpošiljanjem manjših čet na dobrih konjih v notranjščino. Seveda pa je za take oddelke velika nevarnost, da jih napadejo kar nakrat iz kake zasede Turki in Arabci in jih pobijejo. Take-le vrste boj je nevaren in ni se čuditi, če upade vojakom, idočim takorekoč v gotovo smrt, pogum, o katerem pa so peli listi iz kraljestva velike slavospeve....

Ni v naravi romanskega rodu, sprejemati neuspehe s hladnokrvnostjo in razumom, kar so pokazali n. pr. Angleži

prve mesece vojne z Buri.... Also pride do večjih porazov, bodo kričali o izdajstvu in pride tudi do notranjih kriz. Crispini, pr. je moral hitro s pozorišča, ko je Italijo v Albaniji zadela nesreča.

Morda bo Italija takrat, ko izkrevavi na bojnem polju v Afriki toliko tisoč vojakov, kolikor doslej stotim ter jo bodo stale »oaze« na stotine milijonov, pripravljena za posredovanja in celo za turško suvereniteto. Potem pa bi utihnil ponosni vsklik: Italia farà da sé....

Stara resnica je, da se Italijani strahno radi bahajo. Tako tudi sedaj ditirambično proslavljajo svoje velike »zmage« v Tripolitani. Ali na bojnih poljih se navadno niso nikoli izkazali za posebno hraber narod.

Odprimo knjigo zgodovine!

1. Vojna plemontške armade proti Avstriji 1848—49.

6. maja 1848. spopad pri Sv. Luciji — Italijani odbiti.

25. julija 1848. bitka pri Custozzi — Italijani poraženi.

21. marca 1849. bitka pri Mortari — poraženi.

23. marca 1849. bitka pri Novari — poraženi.

2. Vojna združene francosko-italijanske armade proti Avstriji.

20. maja 1859. bitka pri Montebello — zmaga Francozov.

31. maja 1859. spopad pri Palestini — zmaga s francosko pomočjo.

4. junija 1859. bitka pri Magenti — zmaga Francozov, Italijanov sploh blizu ni bilo.

7. junija 1859. spopad pri Melegnanu — istotako kot 4. jun.

24. junija 1859. bitka pri Solferinu — zmaga francoske armade, poraz Italijanov.

3. Vojna proti Avstriji v zvezi s Prusijo leta 1866.

24. junija 1866. bitka pri Custozzi — Italijani poraženi.

20. junija 1866. morska bitka pri Visu — Italijani premagani.

4. Vojna z Menelikom 1896.

8. oktobra 1895. spopad pri Amba Aladi — Italijani premagani.

22. januarja 1896. kapitulacija Gallianosa v Marcallo.

1. marca 1896. bitka pri Adui — totalno poraženi Italijani; vse, so jim pobrali Abesinci.

Iz tega je razvidno, da je italijanska armada prepuščena sama sebi doslej vedno podlegla.

Omenimo naj še udeležbo Italije na vojni v Krimu na strani zapadnih vele-vlasti 1854—55. V dispozicijah za bitke je bila Italijanom oddeljena vedno le zadnja uloga: njihova naloga je bila vedno le stranskega pomena.

No, morda pa se skažejo v Tripolitani!

Dobro računale!

in prav izvolile so one gospodinje, ki uporabljajo kot pridelek za kavo v svojem gospodinjstvu

»pravega« Franka: s kavnim mlinčkom iz zagrebške tovarne. — »Kakovost« pravega Franka: se je mnoga desetletja kot najbolj ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala.

Dr. Josip Vošnjak.

Uvod.

Slavimo svoje moze! Tako vsklikajo pesniki vseh narodov, buče jih, naj se spominjajo svojih prvih mož, svojih buditeljev, svojih bojevnikov za svete narodne pravice, onih, ki so delali v svojem življenju za bodočnost naroda. Dolžni smo slaviti jih, da spozna sedanji rod njihov pomen, si jih vzame za izgled, ki so vredni posnemanja; postaviti se jim mora pisan s omenik, trajajoč iz roda v rod. Med take moze, ki so vredni proslave,

ki so vzgled narodnega buditelja, neomajnega narodnega delavca, trudečega se za dobrobit in vzdigo našega naroda od zore do mraka, spada pred kratkim umrl dr. Josip Vošnjak.

Naš pesnik Simon Gregorčič jako lepo opeva, kako so potekli naši prvi buditelji, rodoljubi in pisatelji izpod kmečkega krova. Res je to, večino jih je zibala kmečka mati pod kmečkim krovom — ali tu vidimo dva moža, rojena v kraju z izrazitim značajem trga, izpod krova obrtne hiše sta izšla pokojni dr. Josip in živeči inženir Mihael Vošnjak. To pa se jima tudi pozna, ta znak jih spremlja skozi celo življenje ter daje njunemu delu posebno obiležje. Dva praktična moža, zroča jasno pred seboj, z zdravim sodbo o dogodkih, ki priletavajo in odletavajo, sta si pridobila neveljive zasluge zlasti na gospodarskem polju, Josip še posebej na političnem.

Doma.

Uzorni red je vladal v rojstni hiši Vošnjakov v Šoštanju. Oče je bil skrben usnar, obrt je cvete; mati je bila skrbna gospodinja. Marljivost, varčnost in čednost so bile udomačene pod krovom Vošnjakov in so gospodovale pod njim; lepe vzgoje sta bila deležna. Odtod pot na gospodarsko polje, na osamosvojitve, posojilnice in hranilnice....

V tistih časih, ko se je rodil in raste pokojni dr. Josip Vošnjak, je pokrivala Slovenijo tema narodne nezavednosti. Nemščini na severu in na jugu laščini se je širila pot med Slovence. Nemško in slovensko so govorili pri »Bošnjakovih«, v ljudski šoli je bilo vse nemško; v šolah v Celju vse nemško, v Gradcu, kamor je prišel vsled neke ustanove v konvikt, vse nemško.

Dijak.

V svojih »Spominih« opisuje svoja dijaška leta. Zanimivo je, kako je sodil o poduku grščine, o čemur se tudi dandanašnji razpravlja oziroma se že odpravlja grščino z gimnazij. Kdaj se v tem oziru kaj ukrene v Avstriji? Mi smo vedno zadnji v takih rečeh.

Dr. Vošnjak piše v svojih Spominih.

»V 3. razredu pa pristopi še grščina. Ta po mojem mnenju najnepotrebnejši vseh predmetov. Naj se mi ne ugovarja, da je potrebna k pridobitvi neke splošne omike. S tem, da si učenec z velikim trudom in še večjo antipatijo v glavo vbija grško gramatiko s svojimi mnogimi izjemami, da se trudi s pisavo neokretnih črk in z akcentom, si ne pridobi nobene splošne omike — tisti trenutek, ko stopi iz gimnazije, vrže, ako ne gre med filologe, grške knjige v stran in v par letih že težko bere to, s čimer se je poprej tako silno trudil. Da duh starega časa spoznavamo, v to nam zadostujejo prestave klasikov, in te gotovo vsak rad bere in bo iz njih bolj spoznaval mišljenje Grkov in Rimljanov, kakor če jih v gimnaziji sam prestavlja in gramatično analizira.

V sedanji dobi, ko so moderni jeziki bolj razviti, kakor stari in imajo ogromno literaturo, naj bi se učenec mesto starih rajši učil novih jezikov: pridobil bi si višjo omiko in obširnejše obzore, kakor če v gimnaziji bere odlomke in grških in rimskih klasikov.

Ko sem bil član kranjskega deželnega šolskega sveta (1883—1895), sem večkrat sprožil misel, da bi se lotil dež. šolski svet vprašanja, ali bi se ne dala grščina če ne popolnoma odpraviti iz gimnazije, vsaj skrajšati tako, da bi se začela učiti šele v gornji gimnaziji. Pa moj nasvet ni našel milosti pri večini in kot predlog ga predsednik ni hotel postaviti na dnevni red. Posebno je ugovarjal g. prošt Klofutar, češ, da je grščina za teologe neobhodno potrebna. Ker pa le majhen del učencev prestopa v teologijo, zaradi teh bi se vendar ne smeli vsi nučiti z grščino. Žal, da je malo upanja na kak odločen korak na to stran, dokler na Nemškem ne izprevidijo, da je treba preosnove srednjih šol; kajti slepi posnemavci smo vsega, kar se vrši na Nemškem. Nikjer ni samosvoje iniciative, samosvoje odločbe.

Burno leto 1848. je doletelo Jos. Vošnjaka v konviktu v Gradcu, kjer je bilo vse nemško seveda, kjer so se učili pa tudi francosko in plesati. Tudi telovadila so in višješolci so igrali biljard.

Prišli so marčni dnevi 1848. V »Spominih« piše:

»Dne 1. marca smo v Gradcu dobili izpričevala za 1. semester 4. razreda lat. šol, nič hudega ne sluteč. Dne 14. pa so se ljudje zbirali po ulicah, zvečer se je slišalo vpitje in od daleč neki čudni zvoki, kakor mačje mijavkanje, pasje lajanje in žvižganje. Delali so nekje komu mačjo godbo, ki je v tem letu prišla v modo. Mi v konviktu nismo vedeli, kaj vse to pomeni. Drugi dan smo slišali od višješolcev, da je na Dunaju revolucija in da je moral zbežati Metternich? Kdo je to? Nikdar poprej nisem slišal o njem. Dalje so pravili, da bo zdaj vladala »Freiheit« in da tudi v konviktu nas ne bodo več tako strogo držali. Ta ne bo slaba, smo si mislili, in pogumnejši so že začeli zahtevati da bi se smeli tudi po večerji izprehajati po mestu. To pa jim je bilo zabranjeno in portirju naročeno, da po 7. uri zvečer ne sme pustiti nobenega noter ali vun. Trije ali štirje so se le spustili skozi okno na ulico in se precej pozno ponoči vrnili. Morali bi biti kaznovani, pa videlo se je, da ni več prave energije pri vodstvu in da se tudi tu vse maje. Hodili smo še v šolo, pa se bolj menili o vsakdanjih izgedih, kakor o šolskih predmetih. Že koncem maja so bile šole zaključene, dobili smo izpričevala za II. semester in odpeljali vsak na svoj dom v nadi, da se jeseni spet vidimo v konviktu. A nismo se več. Konvikt je bil odpravljen in vsakemu konvikistu nakazana ustanova v denarju po 200 gld.«

Pa tudi doma v Šoštanju, kakor po drugih krajih, je zavel duh svobode in kmetje so šli nad oskrbnika šoštanjske grajščine. Rešitelj je bil takratni kaplan od sv. Mihaela, Kocen, poznejši znani geograf in profesor. Kdo? — Smešno! pozna Kocenov zemljevid; do 11. pa jih je, ne vedo, da je bil Kocen Slovenec....

Minuli so čumni dnevi: Josip se je vrnil v Gradec in v 15letnem dečku je zagorel narodni čut.

Na strani 30. v svojih »Spominih« pravi:

»Spominjam se pa, da me je enkrat nagovoril neki višješolac — imena ne vem več — navdušen Slovenec, ki je menda pozvedel, da sem Šoštanjec. Vprašal me je, zakaj ne nosim slovenskega traka na čepici in ali se še nisem vpisal v slovensko društvo. Tačas nikdo ni nosil narodnih trakov in nikdo se ni vpisal v slovensko društvo. Čeprav političnega. Slovenske trakove sem si že mislil našiti na čepico, pa sem prav sam samcat bil Slovenec v svojem razredu na gimnaziji. Da pa je v Gradcu »Slovensko društvo«, mi ni bilo znano, ker nisem v nobeno krmo in sploh ne med h. št. zahajal. Precej sem bil pripravljen in celo imenitno se mi je zdelo, da bom društvenik. Višješolac me je s seboj vzel in šla sva v Nagasse, tam pa v 2. ali 3. nadstropje neke hiše, kjer sva vstopila v ne preveliko sobo. Videl sem več mladih gospodov, ki so nekako začudeno gledali še ne 15 let starega dečka. Vprašali so me, kako se pišem, in ko jim zapišem svoje ime, kakor sem bil navajen, poučili so me, da to n. prava pisava in da bi se moral pisati slovensko tako in tako. Konec me je neki gospod, menda tajnikov namestnik Hajšek, sedaj (1903) dekan in č. kanonik v Slovenski Bistrici, vpisal med društvenike in šel sem spet svojo pot, premišljujoč zaradi pisave imena, katero izpremeniti se mi ni zdelo mogoče. Kupil pa sem si svilnat slovenski trak in ga pritrčil na svojo čepico ter ga nekaj časa nosil, dokler ni gimnazijski ravnatelj strogo prepovedal nositi katerokoli politično znamenje.«

Drugače pa se kot dijak ni pečal ne s političnimi ne gospodarskimi vprašanji, marveč učil se je....

Maturiral je na akademiji gimnaziji na Dunaju.

O maturi je imel pokojni Vošnjak tako-le povsem pravo mnenje:

»Leta 1851. je učna uprava vpeljala maturo in mi, ki smo tačas bili v 8. letu prvi bili tako nesrečni, da smo se morali podvreči temu pravzaprav čisto nepotrebnemu izpitu. Kaj naj dokaže matura? Da je učenec goden za prestop na univerzo? Ali pa ni to dokazano za vsakega po letih izpričevalih in sploh po vsem njegovem učenju in napredku tekom 8 let? Ako je učenec do 8. leta dobro izhajal, itak ne bo (Dajte v prilogi.)

padel pri maturi in ga le po nepotrebnem mučijo, da v zadnjem semestru ves v strahu pričakuje strašnih dni. Pregleduje svoje knjige, da bi popolnil svoje znanje in končno izprevidi, da je pač tuintam že kaj pozabil, a da bi vse pozabljeno spet stlačil v možgane- vseh vednosti prenapolnjene, spozna, da za nemogoče in se boji se, da bi se strah in skrb. Tudi mi vsi smo se bali mature in jaz sam, dasi sem bil zmerom odličnjak, sem imel v poslednjem semestru ne male skrbi, kako da bom izhajal. Posebno zgodovina mi je delala veliko preglavico. V izpričevalu za 1. semester mi je sicer profesor zapisal: „ausgezeichnet, Datenkenntnis genau, Chronologie umfassend“, pato je veljalo le za novi čas; kaj pa stari in srednji vek? In ponavljal sem tudi stari in srednji vek, da se mi je včas kar vrtelo v glavi od letnih števil in imen vladarjev.

Rusi tudi na to stran hodijo svojo pot. Enketa, katero sem že omenil, je sklenila, da se odpravi matura. To je pametno.

Naposled stvar ni bila tako huda, kakor smo si domišljali. Maturo so vsi prestali, ki bi tudi sicer bili dobili ugodno semestralno izpričevalo, padli pa le tisti, ki so že med letom se borili z dvojkami. Jaz sem dobil izričevalo z odliko. Ko sem ga v rokah imel, sem čutil tako zadovoljnost, kakor vojskovodja po dobljeni bitki. Takoj tisti dan sem hitel na železnico in se odpeljal.

Medicino je študiral na Dunaju. Dobra sodruga sta mu bila rojaka dr. Benjamin in dr. Gustav Ipavec.

Za danes naj navedemo še, kako je sodil dr. Josip Vošnjak o dijaku nasproti politiki.

Piša v svojih »Spominih«:

»Tačas se dijaki nismo pečali ne s političnimi, ne z narodnostnimi, še manj pa s socialnimi vprašanji. Med letom smo se pridno učili, le prav izredno smo prišli v kako krčmo ali kavarno, v počitnicah pa smo se veselili življenja. Zato, mladi prijatelji, ki berte še vrstice, svetujem ti: Stori enako! Dokler študiraš, pusti politiko v stran, ne bodi ne liberalcec ne klerikalec, ne socialist. Med letom imaš dovolj opravka, da boš dobro podkovana v svojih strokah, v počitnicah pa vesel in brezskrben uživaj zlate dneve mladosti, saj se ti nikdar več ne povrnejo in boš le prehitro prešel v mračne valove življenja.

S čimer naj se zaven študij peča seveda tisti, ki ima talent za to, je leposlovje in, kar se je pričelo v najnovejši dobi, s poučevanjem prostega naroda.

Dobro nauk za sedanje čase, ko razne politične struje stezajo svoje roke po dijaštvu.

(Pride še.)

Družba sv. Cirila in Metoda.

V veseli družbi v hotelu Südbahn so zložili za Narodno šolo na Blandi: gospodična Kunsteljnova, Vrhnika K 3, naš fotograf Jerkič, Gorica K 5, G. A. Klun K 160, g. inženir Brinšek 40 v, g. A. Fany Klun K 1, gg.: Hedžet, Pregrad, Bajec, Anderwald in Gilčvert po K 1, skupaj K 16. — Hvala! Živel!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca oktobra 1911. l. sledeči promet i. s. Dohodki. A. Redni dohodki. 1. Prispevki iz nabiralnikov 822 K 23. 2. Prispevki podružnic i. s. Kranjsko 1.794 K 99, Štajersko 380 K 15, Primorsko 431 K 03, skupaj 2.606 K 17. 3. Razni prispevki 3.807 K 97, skupaj 7.236 K 37. 13. Izredni dohodki. 4. Prispevki za obrambni sklad 1.438 K 33, C. Iz družbene glavnice se je dvignilo 26.531 K 06, skupaj 35.205 K 76. Izdatki. A. Redni izdatki. 1. Plače, remun. učit. osebj, razni računi itd. 10.144 K 45. B. Izredni izdatki. 2. Naložitev na glavnico, ozir. obrambni sklad 1.313 K 33, 3. za razne stavbe 26.531 K 06, skupaj 37.988 K 84, torej **primanjkljaja** 2.783 K 08.

Pri chrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

Domače vesti.

Štiridesetletnico županovanja v Podgorski občini praznuje danes g. Anton Klančič, tamkajšnji veleposestnik in de-

želni poslanec. Skozi dolgo dobo 40 let, ves čas preporoda na Goriškem, stoji na čelu občine Podgorske g. Anton Klančič, vedno zvest narodnjak in dober župan v kraju, po katerem segajo Lahi s svojimi grabežljivimi kremplji. Klančič je v Goriški deželi in izven nje znan in spoštovan mož in spoštovana je njegova družina; njegova gostoljubna hiša vživa najboljšo ime. Občinarji Podgorskega županstva vedo ceniti dobro delo župana Klančiča; zato pa slavijo danes veseli njegovo 40 letnico. Občinsko starešinstvo ga je imenovalo za častnega občana. — Čestitajoč mu k 40 letnici mu kličemo: Še na mnoga leta!

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. Učitelstvo, zbrano pri »Jelenu« dne 31. oktobra 1911 o priliki učiteljske konference 25 K. — Neimenovan 5 K, ker so ga pri zadnjem ljudskem štetju vpisali za Laha. — Neimenovana gospa (št. 1) za novembra 2 K. — Rud. Sterle, okr. sodnik, 3 K. — Dr. Fr. Göstl, primarij umobolnice v Gorici, 3 K (članarina). — Dr. D. Puc 1 K. — Za nezavžiti golaš 1 K. — Za dolgi jezik 220 K. — Na račun mesečnine je prišlo 167'68 K. — Kristijan Stopar v Pulju 2 K. — Gostilna pri »Vrhovcu« (Fr. Gorjup) v Kanalu 7 K. Ad. Urbančič, mesar v Gorici, 2 K. — Živel! darovalci!

Umrl je v Kobiljavi Maks Pipan, star šele 32 let. Uredil si je svoje posestvo prav lepo. Pred 3 leti je ustanovil v Pragi trgovino z vinom. Umrl je na sušici. Naj počiva v miru!

Poroka. — Danes se je poročil g. Al. Drufovka, trgovec v Raštelu v Gorici z g.čno Viktorijo Štrukelj z Ajševce. Vse najbolje!

Za župnika vojne mornarice v Pulju je imenovan c. in kr. kurat vojne mornarice g. Ivan Koršič, doma iz Solkana.

Dva nova slovenska gozdarska inženirja. Gosp. Vojko Koprivnik in g. Anton Sednik, starešini akad. društva slov. agr. »Kras« na Dunaju, sta napravila III. gozdarski izpit in zapustila zemljedeljsko visoko šolo na Dunaju kot gozdarska inženirja.

Odbor »Narodne prosvete« naznanja sl. občinstvu, da bo odslej ljudska knjižnica odprta ob **sredah** od 6—7 ure zvečer in ob **nedeljah** od 10.—12. ure predpoldne.

Tem potom izreka odbor gosp. prof. Seidlu prisrčno zahvalo za celo vrsto lepih znanstvenih knjig, kakor tudi za časopise. Želimo mnogo posnemovalcev!

Oni gospodje in gospe, ki imajo že več časa izposojene knjige, naj jih **takoj** vrnejo!! Odbor.

Gospoda Podgorskega župana Antona Klančiča napadajo klerikalci sedaj ob 40letnici njegovega županovanja, očitaje mu, da je uskočil iz S. L. S. v napredni tabbor. G. Klančič je bil vedno narodnjak, ob razkolu je šel za Gregorčičem in bil deželni poslanec, bil je Gregorčičev pri-staš ne pa S. L. S. Ko je pa videl, kaj ti ljudje počenajo in kam leze dr. Gregorčič, ko je videl, kaj se godi v deželnem odboru, jim je mož končno obrnil hrbet. G. Klančič ima čisto vest, kosmato pa imajo napadaleci po klerikalnih listih. Tako je!

Premeščen je iz Kopra v Gorico davčni upravitelj Fran Ukovič. Iz Gorice je premeščen v Poreč davčni upravitelj Velcich.

Premeščenje pešpolkov v naše dežele. — Kakor poroča »Zeit«, bo premeščen pešpolk št. 32 v Trst. — Pešpolk št. 19. »Nadvojvoda Fran Ferdinand« bo premeščen na Goriško in sicer bo nastanjen en del v Sežani, drugi del v Tolminu, tretji v Kobaridu.

Laški trgovci v Gorici se bojijo magistrata. Za nedeljo so bili sklicali sestanek, da protestujejo proti najemninski davščini, pa ni bilo nič. Prišlo jih je premalo. Napovedali so za jutri sestanek pa menda zopet ne bo nič, ker so nekateri preveliki prijatelji magistratocev, drugi pa odvisni in reveži, ki ne smejo govoriti, kar bi hoteli!

Mestna godba v Gorici je drag »špas«. Koncerti mestne godbe stanejo po 500 K jeden. Parkrat že so hoteli odpraviti mestno godbo pa jo le še držijo. Dolgovi rastejo, magistrat le še muzicira; najemninska davščina, godba le še gode. Koliko časa bo še voljno meščanstvo dopuščati magistratu tak drag špas, kakoršen je mestna godba pri tej občni mizeriji v Gorici?

Svetinje za 40letno zvesto službovanje. Namestnik princ Hohenlohe je podelil svetinjo za 40letno službovanje postajnim delavcem Martinu Gostiša in Francu Marvinu na južnem kolidvoru v Gorici. Slavnost se je vršila v okrašenih čakalnici III. razreda, koji je prisostvovalo mnogo uradnikov, sorodnikov in družega občinstva. Po primernem nagovoru gosp. načelnika jim je isti pripel svetinje na prsi. Ginljiv prizor.

Niti besede ni spregovorila »Gorica« o lepem shodu državnih uradnikov v Gorici, kateri je hvalil vsakdo, kdor čuti s prebivalstvom, trpečim vsled draginje. Pa zakaj je molčala? Zato pač, ker shod ni bil vseč laški liberalni v mestu gospodujoči stranki, s katero je slov. klerikalna stranka tesno združena. Ravna se »Gorica« po svojih laških zaveznikih. Misli si je: shod ni bil vseč našim zaveznikom, zato molčimo. In molčala je, ker tako hočejo laški liberalci in ker so naši klerikalci stari nasprotniki uradniških teženj.

Izkaza izplačanih in neizplačanih deželnih podpor »Gorica« kar noče priobčiti, dasi je rekla, da ima pripravljen izkaz. Oglasili smo se in rekli, naj da pa nam izkaz, ga priobčimo mi, če ga ona noče. Na to pa se je odzvala po svoji nemumni navadi, da kažemo, da nič ne vemo. Saj je vendar ona zastokala, da zapade 700.000 K. Torej ve javnost, da jih zapade toliko najmanj; ker pa »Gorica« predobro poznamo, lahko sodimo, da jih zapade še več! To kaže tudi njeno umikanje, ker noče priobčiti izkaza izplačanih in neizplačanih deželnih podpor.

»No go paura, ma« ... V Gorici živi mlad regnikolo, ki je dobil te dni pozivnico za odhod v Tripolis. Italijanska domovina kliče svoje sinove pod bojno zastavo. Gledal je pozivnico in jo preobračal, potem pa se je opogumil in rekel: No go paura ... ma no vado! Sicer se ne bojim ... ampak ne pojdem. In ostane v Gorici. Dolej je imel polna usta Tripolisa in laškega junaštva, odslej previdno molči in zmagava z rameni, kadar se govori o Tripolisu. Boljše mu je v Gorici nego v Tripolitani pred divjimi Arabci, ki bi se najbrže ne dali od njega briti, kako pa oni znajo »briti«, kažejo poročila z bojišča. Res, nič vabljiva ni pot v Tripolis ...

Via Silvio Pellico. — Ta cesta s Kor-na na Gorišček stane K 192.953. Inženir Mahnič je bil naredil načrt za 149.000 K; od tega bi plačala država 94000, dežela 14000, mesto 41.000. Ali magistratu se je zdelo menda to premalo, kajti mestni svet je zvišal to svoto na K 175.924; potem so še razmišljali, kupili Batističeve hiše in višali in gradili tako, da je prišlo končno do svote K 192.953. Ali zemljišča jim ostane baje za 72000 K? — Kakor povsodi so trosili tudi pri tej gradnji tako le brez pomisleka, kakor je brez premisleka mestno gospodarjenje. Meščan pa molči in plačuj!

»Villa Garibaldi« na Livadi! — Prav tako se je čitalo nekega jutra na hiši zavednega člana te slovenske kolonije. Krivca ni bilo mogoče dognati takrat, zato je sedaj tembolj senzacionalno razkritje kakor tudi usoden način razkritja. Človek, ki je na Livadi z nekaterimi že mnogo slabega storil, je naznanjen pristojni oblasti. Sedaj bodo imeli tudi enkrat v odboru velike oči, vprašamo pa tu samo navdušenega redoljuba in človekoljuba: »Kako vam je pri srcu sedaj, ko bo stal pred sodnijo oni človek, ki je imel v Vas tako zaslonbo?« ...

O zapeljevanju mladine na kriva pota pa v kratkem.

Ropotaški »Novi Čas« je zopet zaropotal nad učiteljstvom. Samo zato izhaja, da ubija učiteljstvo. Po volji sta mu samo dva: bivši frater Balič z Vrha in pa upokojeni Cicero, ki je raznašal po Gorici »Novi Čas«. Vse druge bi rad ugonobil grdogledi in suhi »Novi Čas«. O ti revše ti, usmiljenja vredno. Kaj se boš repenčilo, ko pa nič ne veljaš. Dve leti ubija učitelje, pa ni še nobenega ubilo in tudi nobenega ne ubije. Ljudstvo pa vendar le spoznava potrebo šol in učiteljev. Glas »Novega Časa« za odpravo šol in njegov boj proti učiteljstvu z namenom, ubiti šolo, ostane brezuspešen. Ubogi »Novi Čas«, glas vpijočega v puščavi!

Ustrelli se je na Dunaju finančni svetnik Roviš, znan dobro tudi v Gorici, kjer je pred leti služboval. Bil je na dopustu in

je imel iti v kratkem v pokoj; bil je baje bolehen in v sporu s finančnim ravnateljstvom. — Zato bi se bil usmrtil. Ustrelil se je v nekem hotelu v I. okraju. Zjutraj so našli mrtvega.

Dva konja pod vlakom. — Iz Pierisa v Furlaniji poročajo, da sta se pasla dva konja voznika Jakoba Zorzina zvečer že ob luninem svitu v bližini železniške črte. Konja sta šla tik tira in se nista nič zme-nila za vlak iz Benetk, ki je pridrdral proti njima. Vlak je konja pograbil in ju raz-trgal. Drugi dan so jedli tam okoli makarone z dobro omako ...

Žrebanje. — Pri srečkanju 2. t. m. srečk iz leta 1860 so dobili 600.000 kron: serija 7510 štev. 6.100.000 K, serija 8306 št. 17, 50.000 K, serija 18477, štev. 15 po 20.000 K, serija 15473, št. 25 in ser 15761 št. 16 po 10.000 K ser. 636/11, 1111/19, 2237/14, 2272/14, 3316/1, 5128/16, 8077/17 10483/14, 10680/19, 10952/17, 12361/5 13481/4, 15391/10, 15473/4 in 19597/5.

Zgubljen. — Neka gospa je zgubila dne 1. t. m. železno verižico za uro. Ker je verižica drag spomin, je pošten najditelj vljudno naprošen, da isto odda v hotelu »Tirolerhof«.

Odpri lekarni. — Jutri popoldne bo sta odpri v Gorici lekarni Cristofoletti-Kürner. V teh dveh lekarnah bo tudi po-nočna služba v času od 5.—12. t. m.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Oznanilo. — Z ozirom na § 217 zak. o osebn. davku se naznani, da izvlečki iz plačilnih nalogov za osebno-dohodninski davek za leto 1911 cenilnega okraja »Gorica-mesto« in »Gorica-dežela« bodo raz-postavljeni za vpogled skozi 14 dni računajoč od 6. novembra t. l. naprej ob uradnih urah pri davčnem oddelku tega c. kr. okrajnega glavarstva Via Cappuccini št. 16, l. nadstropje, sobe št. 5. C. kr. okrajno glavarstvo davčni oddelk, Gorica: Dr. Dorčič.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. — Sprejme se: 1 knjigovodja, 1 korešpodent, 1 kontorist, 1 poslovodja, 3 pomočniki mešane stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 1 pomočnik modne in galanterijske stroke, 1 koteristinja, 6 prodajalk, 6 učencev. — Službe iščejo: 2 knjigovodji, 2 korešpondenta, 3 kontoristi, 5 poslovodji, 3 potniki, 6 skladiščnikov, 26 pomočnikov mešane stroke, 12 pomočnikov manufakturne stroke, 14 pomočnikov specerijske stroke, 3 pomočniki modne in galanterijske stroke, 21 kontoristinji, 18 blagajničark, 15 prodajalk, 7 učencev, 3 učenke. Posredovalnica posluje za prodajalce in člane društva brezplačno, za druge proti mali odškodnini.

Politični pregled. Novo ministerstvo.

Današnja »Wiener Zeitung« prinaša imena novih ministrov.

Predsednik ministerski: **Stürgkh**.
Notranje ministerstvo: **Heinold**.
Pravosodno ministerstvo: **Hochenburger**.

Naučno ministerstvo: **Hussarek**.
Finančno ministerstvo: **Meyer**.
Trgovsko ministerstvo: **Rössler**.
Železniško ministerstvo: **Forster**.
Ministerstvo javnih del: **Trnka**.
Deželnoobrambno: **Georgi**.
Poljski minster -krajani: **Zaleski**, kateremu je začasno poverjeno tudi poljedelsko ministerstvo.

Ministerski predsednik Karol Stürgkh je rojen leta 1859 v Gradcu.

Po dovršenih študijih je vstopil kot uradnik v naučno ministerstvo. 1892 ga je štajersko veleposestvo izvolilo v državni zbor, kjer se je pridružil ustavovernemu veleposestvu. Pod Windischgrätzovo vlado se je upiral slovenskim paralelkam na celjski gimnaziji, ob katere se je spodtaknil Windischgrätzov kabinet. Nasproten je bil tudi Gautsch-Beckovi volilni reformi. Po novi reformi ni mogel priboriti državnozborskega mandata, dasi je predsedlal h klerikalcem in so ga le ti kandidirali v Radgoni. 1907 je bil imenovan za člana gosposke zbornice. 1909 je vstopil kot naučni minister v Bienerthov kabinet,

iz katerega ga je prevzel baron Gautsch. Prvo njegovo delo je bilo, da je v avgustu 1909 zaprl slobodne šole na Dunaju, zahtevajoč od učnih moči, ki uče verouk, poleg zakonite učne usposobljenosti, tudi dovoljenje cerkvene oblasti. 1910 je prof. Wahrmannu prepovedal predavanja. Proti siljenju šolskih otrok k verskim vajam po lokalnih in deželno šolskih oblastih ni nastopil. Skratka: naučno upravo je postavil polagoma v klerikalno službo. Vsled tega uživa zaupanje v dvornih in cerkvenih krogih.

Izmed ostalih ministrov so trije zagrizeni nemški nacionalci, Hohenburger, Forster in Rössler, ki dajejo kabinetu za Slovane ne preveč razveseljivo obilježje.

Hussarek, sedanjí naučni minister, vseučilišni profesor na Dunaju, je klerikaléc. Tako važno ministerstvo v čisto klerikalnih rokah!

Grot Stürgkh se predstavi parlamentu v ponedeljek. Razvije program nove vlade, ki bo baje strogo objektivna ter bo posvečala svojo pozornost le upravnim poslom.

Nemški »Nationalverband« je imel včeraj sejo, v kateri je konstatiral, da so v novi vladi trije zanesljivi možje, Hohenburger, Forster in Rössler; ali tudi glede Reinolda in Hussareka je konstatiral »Nationalverband«, da ni povoda jima nasprotovati. Torej 5 »zanesljivih« mož!

Odlikovanja odstopivšim ministrom. — Cesar je podelil odstopivšim ministrom naslednja odlikovanja: ministerskemu predsedniku baronu Gautschu briljanté k velikému križu Štefanovega reda; ministru za notranje stvari Wickenburgu red železne krone I. razreda; vodji trgovinskega ministerstva sekcijškemu načelniku dr. Rudolfu Mataja veliki križ Fran Jošipovega reda, vodji železniškega ministrstva sekcijškemu načelniku dr. Viktorju vit. Röllu baronstvo.

Hrvatski sabor je sklican na dan 7. t. m.

Revolucija na Kitajskem. — Cesarski odlok, ki obeta uvedbo ustave, je potolažil: azdražene duhove v narodni skupščini in pomiril pekinško prebivalstvo. Ugodno je uplivala v glavnem mestu tudi amnestija političnih zločincev in odstranitev neprijateljev mandžurskih ministrov.

Iz Hankava poročajo: Revolucionarne čete vzdržujejo v mestu popoln red in kaznujejo vsak rop s smrtno kaznijo; a v okolici plenijo cesarske čete, da se okoliško prebivalstvo zateka v mesto.

Revolucionarni odbor namerava v kratkem zavzeti Tientsin in Peking. Dalje hočejo revolucionarji odpraviti notranjo carino, ki ovira trgovino.

Iz Londona: V soboto so v Hankavu revolucionarji napadli vladne čete in po krvavem boju, ki je terjal na obeh straneh na stotine žrtev, zavzeli zopet glavni kolodvor. Tekom dneva so se vladne čete ojačile in potisnile vstaše zopet z glavnega kolodvora.

»Agence d' extreme Orient« objavlja alarmujoče vesti o položaju na Kitajskem. Cesarski edikt, ki obljublja reforme, je ostri brez utisa. Revolucionarji vladajo po znoma v šestih pokrajinah. V Pekingju je vsak čas pričakovati izbruh revolucije in odstavljenje dinastije.

Ruske priprave proti Avstriji? — »Berliner Tageblatt« poroča iz Peterburga: Rusko vojno ministerstvo se posvetuje o načrtu, postaviti na zahodno mejo štiri armadne zbore. Rusi hočejo to storiti glede na splošen političen položaj v Evropi in ker ne zaupajo Avstro-Ogrski.

Italija in Avstrija 1. 1909. — Die »Zeit« prinaša članek, naperjen proti Italiji. Članek predbaciva Italijanom, da so 1. 1909., ko je bila najakutnejša kriza med Srbijo in Avstrijo, mobilizirali svojo armado. To se je dokazalo šele sedaj, ko so izšle pozivnice za mobilizacijo italijanske armade v Tripolis. Na teh pozivih stoji baje še vedno letnica 1909., ki je prepleljena z letošnjim datumom. V dunajskih vojaških krogih prevladuje mnenje, da je vojno ministerstvo le radi tega sklenilo čuvati tajnost o dislokaciji avstrijskih garnizij.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Italijanska poročila

ne vedo nič o porazih, kakoršne slikajo Turki, marveč trdijo dosledno, da so bili Italijani do sedaj na morju in na kopnem zmagoviti. Zasedli so Tripolis, Bengazi, Dérno, Homs in Tobruk. Po bitki dne 26. oktobra ni bilo nobenega boja več. Italijani se sklicujejo pri tem na dejstvo, da le Italija razpolaga s kabljem v Tripolisu, da potrebujejo vsa druga poročila več dni, da pridejo do kabelske postaje.

V Egejskem morju

se pripravljajo Turki na obrambo, ker hočejo Italijani zasesti na vsak način nekaj otokov. Zato je Italija že naročila velikanske množine premoga, kar pomeni, da se pripravlja na večjo akcijo v Egejskem morju.

Italijanski admiral Aubry je še v Rimu, kjer se posvetuje z vlado gotovo o akciji v Egejskem morju.

Aeroplani v boju.

1. t. m. popoldne so Italijani poskusili z aeroplanom napad na Turke. Avijatik Gavotti se je vzdignil 200 m visoko in vrigel na turško taborišče 4 bombe. Ubilih je bilo več sto Turkov. Arabcev in Turkov se je polastila panika. Italijani pripravljajo napad na turško taborišče z vsemi svojimi 8 aeroplani.

Premog za italijanske ladje.

Italijanska vlada je nakupila na Angleškem velike množine premoga. Premog odide v južno Italijo in je določen za italijanske bojne ladje, ki nameravajo odpotovati v Egejsko morje.

Italijanske priprave.

»Giornale d'Italia« poroča, da mobilizira Italija v kratkem 100.000 mož. Od posameznih polkov gredo vsak dan manjši oddelki v Tripolis.

Ustavljena avstrijska jadernica.

Dne 1. t. m. je dospela v Benetke v spremstvu italijanskih torpedovk avstrijska jadernica, ki so jo ustavile na odprtem morju italijanske vojne ladje zaradi suma, da uganja vojno kotrabanto.

Veliki nemiri v Aleksandriji.

Poročila o turških zmagah so vzbudila med prebivalstvom veliko razburjenje. Evropci so streljali iz revolverjev, kar je nemire še povečalo. Mrtva je ena oseba, ranjenih je 14.

O boju pri Homsu.

Laški listi objavljajo zdaj tudi podrobnosti o boju pri Homsu. Dočim so preje trdili, da so Homs zavzeli z lahkoto, pišejo zdaj, da je boj s Turki trajal dvainajst ur. Turki so bili na tem, da Lahe premagajo, a je rešil Lahe polpovnik Mosca, ki je prihitel v zadnjem trenutku na pomoč s svojim polkom. Pa tudi ta ne bi bil Lahom mogel pomagati, da nista laški ladji »Marco Polo« in »Benedetto Brin« otvorili strahovit ogenj na Turke. »Giornale d'Italia« poroča, da je vseh Arabcev, ki so se pridružili Turkom, 100.000.

Molitve za Tripolis.

Kakor znano, so ukazali uneti italijanski škofje molitve za srečen izid vojne v Tripolisu. Po cerkvah molijo, ali te molitve ne pomagajo dosti. Na obrežju so na glavnih krajih gospodarji res Italijani, ali kaj je za obrežjem? — Čete sovražnika! In teh čet je veliko in močne so; preskrbljene z modernimi pripravami za vojno.... Molitve katoličanov segajo v Tripolis, ali tam izven Tripolisa domi klic Allah il Allah; mohamedanski Bog kraljuje tam za Tripolisom, in kar nič ni pripravljen oddati Tripolitanijo »gljavrom«, pa če še tako molijo in kličejo na pomoč svojega Boga...

O italijanskih grozodejstvih v Tripolisu.

Angleški listi prinašajo obširna poročila o grozodejstvih Italijanov v Tripolisu. Angleški zgodovinar Trevelyan, ki je spisal navdušeno zgodovino italijanskih bojev za svobodo, protestira v »Timesu« proti italijanskemu postopanju, ter opominja Italijane, da je s stališča zakona upor Arabcev proti Italijanom mnogo opravičenejši, nego je bil svoječasno upor Italijanov proti Avstriji. Očividec, fotograf

Frank Mogel, opisuje v »Daily Mail-u« prizore, ki so se dne 23. oktobra odigrali z ujetimi Arabci, — naj so bili stari ali mladi, zdravi ali ranjeni, — gnali z bodali naprej in jih tolkli s pestmi. Neki častnik je nekega ujetega Arabca, ki je imel zavezane roke, tolkel s ploščino sablje po spodnjem delu telesa. Drug častnik je bičal nekega starega Arabca, ker ni mogel iti dovolj hitro. Popoldne so bili trije ujeti Arabci, katerih se ni niti zaslišalo, pozvani, naj zapuste italijanske pozicije. Kakor hitro so napravili par korakov, so jih italijanski vojaki postreljali!

Uradno se sicer — potom »Agencije Stefani« — dementuje vse te vesti, turinška »Stampa« pa priobčuje dolge podrobnosti o strašnem pobijanju Arabcev na veliko. Dosedaj je bilo ubitih čez tisoč žensk.

Italijani oblegani.

Berolinska »Morgenpost« javlja iz Tripolisa: Okolica mesta je obkoljena od sovražnika. Italijani taborijo v loku okoli mesta, ne da bi se zganili ter se omejujejo na to, da odbijajo sovražne napade. Težak položaj Italijanov je razviden iz ukaza vrhnega poveljnika, da se ima strelno polje pred obrambenimi črtami očistiti. V ta namen so morala biti izpraznjena vsa stanovanja v oazi. Dalje se misli presekati vse nasade palm in oljk. Na ta način bi bilo za desetletja uničeno vse bogastvo dežele.

Konkurzi.

Vojna je vzročila v Italiji gospodarsko krizo. 8 večjih delniških družeb je napovedalo konkurz.

Italijanske bojne ladje

so baje odplule izpred Tripolisa, kakor poročajo z Malte ter odšle v Egejsko morje.

Zadnja poročila

naznanjajo, da je v Tripolisu sicer mir, vršijo se le spopadi med artilerijama. — Vsa poročila iz Carigrada proglašajo z italijanske strani za izmišljena. — Odšlo je v Tripolis iz Italije več oficirjev in dva generala. Pošilja se municija in zrakoplovi. Dementira se vest, da je italijansko brodovje odplulo v Egejsko morje. — Italija je poklicala pod orožje del rezervistov iz 1889. — V Neapelju so pripeljali iz Tripolisa 700 turških ujetnikov.

Razne vesti.

Akad. društvo »Slovenija« na Dunaju si je izvolilo za zimski tečaj 1911/12 sledeči odbor: predsednik: Stanko Virant, podpredsed.: Rude Trošt, tajnik: Ivan Šlibar, blagajnik: Anton Svetina, knjižni-

čar: jur. I. Rus, arhivar: Ivan Oražem, gospodar: phil. Jos. Rus, namestnika: Hinko Prelovec in Blaž Lipar, pregledniki: Božidar Klüssel, Ivan Sajovic in France Zdošek.

(Dalje na peti strani.)

Zlato na obroke!

Kdor pošlje K 14—, dobi takoj krasno pristno srebrno uro z dvojnimi pokrovom. Jamči se za 5 let. Zlato verižico 14-karat, moderne fazone, 56 gramov težko, urarino puncirano, za K 150— na obroke. Pogoji zelo ugodni. Samo K 5 mesečno. Moške in ženske ure.

Prvi znesek se lahko vplača po povzetju.

H. WEISS, Nagysallo št. 3, Ogersko.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril

**V ulici Mattioli št. 19
posredovalno
pisarno**

za nakup in prodajo raznih vil, hiš, stavbšč in posredovalnico za stanovanja.

Bavil se bom tudi s preskrbo kredita za zidanje raznovrstnih stavb.

Slav. občinstvu se uljudno priporočam za mnogobrojen obisk z odličnim spoštovanjem

Janko Podmenik.

== Milioni ljudi ==
je odpravilo

Kašelj

hripavost, katar, zasliženost, krčni in oslovski kašelj s

Kaiserjevimi

— prsnimi karamelami —
z značko 3 jelke.

6050 notarsko potrjenih priznanj od raznih zdravnikov in privatnikov, kateri jamčijo za dober uspeh.

Bomboni so jako lahko zaužitni in okusni.

Zavočki so po 20 ali 40 vin., doze po 60 vin. Dobiva se v lekarnah pri G. Cristofaletti, c. kr. dvorn. dobavitelj. J. Glinbich, C. B. Pontoni, Ruggiero Küneri, A. de Gironeoli, v mirodilnici A. Mazzoli, v lekarnah Jurij Hus v Vipavi, L. Karschen v Ajelu in Maks Kozower v Ajdovščini.

Emulzija trskinega (štokfižovega) olja

dietetičen pripomoček izvrstnega okusa, jako priporočljivo za slabotne osebe, rakitične, škrofulozne in v rasti zaostale otroke.

1 steklenica stane K 1.50.

VAŽNO: Emulzijo se pripravlja vsak teden svežo iz pristnega in svežega trskinega olja.

Pristno trskino olje ravno kar dospelo

1 steklenica K 1.—.

Trskino železnato olje

1 steklenica K 1.20.

Zgorejnavedeno prodaja in pripravlja z največjo skrbnostjo:

Nova lekarna pri ljudskem vrtu

Gorica, Corso Giuseppe Verdi 13.

Oddajni razpis.

Ponudbenim potom se oddajo stavbena dela za novo šolsko poslopje v Lokvah pri Trnovem. Izklicna cena znaša 20.160.— K. Načrt, preudarek in gradbeni po oji so na ogled v tukajšnjem uradu vsak dan v navadnih uradnih urah.

Rok za vlaganje ponudb poteče dne 18. novembra t. l. ob 12. opoldne. Z redno kolekovanimi ponudbami se mora vložiti tudi 5-odstotna varščina.

Izrecno se pristavlja, da c. kr. okrajni šolski svet pri oddaji gradbenih del ni vezan na najnižjo ponudbo.

C. kr. okrajni šolski svet

V Gorici, 1. novembra 1911.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

„ILUSTROVANI TEDNIK“

ki izhaja vsak petek, ter stane četrt letno le 1.80 K. Zahtevajte ga povsod!

Naročite ga in inserirajte v njem!

NASLOV: **Ilustrovani tednik, Ljubljana.**

Knjigovodkinjo,

ki ima že več let prakse in je izurjena moč

se sprejme takoj.

Zahteva se popolno znanje slov. jezika, nemščine in knjigovodstva. — Prednost imajo one, ki so bile že v kaki trgovini s papirjem.

Ponudbe na naše upravnništvo pod šifro: »DELAVNOST«.

-- Lepoto in nežno polt -- se pridobi, ako se uporablja

Aahensko termalno milo

najboljše sredstvo proti kožnim boleznim.

Mali oglasi.

Najmanjša vristočina stane 60 v. l. Ako je oglaš obsestvenji se računa za vsako besedo 3 v. l. Najprejpravnoje inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih se dočeli (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Kdor hoče zaslužiti v vsakem trgu ali večji občini 5-10 K na dan, naj piše na „Primorsko“ Gorica, poštnoležeča.

Slovenska šivilja se priporoča cenjenim damam in gospicam. — Izdeluje obleke in kostume po najnovejši modi in po najnižjih cenah. Josipina Bregantič, ulica Caserna št. 5. III. nad.

Meblovana, mirna soba se odda — na željo se da tudi hrano. — Naslov povz. naše upravnništvo.

Naznanilo.

Usojam si uljudno naznaniti slav. občinstvu, da sem otvoril

na Solkanski cesti v hiši g. Trpiņa

ново меснице.

Priporočam se slav. občinstvu za obilen obisk

Franc Slamič, mesar.

Imovitejši Slovenci, pristop k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M. bodi vam sveta dolžnost!

ZAHVALA.

Podpisani se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so prišli od blizu in daleč ter spremili našega ljubega očeta in soproga

ANTONA KOFOL

na zadnji poti k večnemu počitku. Posebno pa se zahvaljujemo preč. duhovščini, še posebej preč. gospodu solkanskemu župniku Jakobu Rejcu za ginljivi nagrobni govor, nadalje ljudskošolskemu učitelstvu, občinskemu zastopu, cerkvenim pevcem za lepo nagrobno petje ter požarni straži.

Iskrena hvala vsem!

Žalujoča družina.

Pozor rodoljubi!

Zahtevajte povsod naše igralne karte

„Primorka“ in „Slava“

Na prodaj so v Gorici: v trgovini Gaspardis na Travniku št. 24, v tobakarni Sardagna, Gosposka ulica, v Solkanu: tobakarna Andrej Ličen, v Kojskem: trgovina Karol Lenardič, v Tolmini: A. J. Vrtovec.

Pregrad & Černetič Trgovski dom Gorica
Zaloga dnevnih novosti, modnega volnenega in perilnega blaga.

Corso G. Verdi
5

HEDŽET & KORITNIK - Gorica

Via Scuole
3

Dospele so zopet nove pošiljatve.

Na drobno in debelo!

kakor tudi cele opreme (bala) za neveste (novice).
Lepa moderna volna in foržanj za ženske obleke in perilo. — Planeta za bluže in srajce. — Anglesko suknjo in tirolski loden za moške obleke

Cene vsemu blagu pripoznano nizke.

Krošnjari! Dohé posebej popust!

Klub slovenskih tehnikov v Pragi je na I. rednem občnem zboru dne 28. vinotoka 1911. izvolil sledeči odbor za zimski tečaj 1911/12.: preds.: cand. ing. Ivan Leben; podpr.: cand. ing. Ant. Ozvald; taj.: stud. ing. Ognjeslav Perko; blag.: stud. ing. Ant. Terčič; knjižničar: cand. mech. Gustav Zupanič; preglednika. cand. ing. Janko Mackovšek in cand. arch. Jože Jelenc.

Aretiran morilec. — V Brnu so aretirali posestnika Tomana, ki je na Dunaju umoril mizarskega pomočnika Ernesta Šilarja. Zaprti so tudi Tomanove brate, ker so osumljeni soudeležbe pri umoru.

Nov velik požar v Carigradu. — Židovsko predmestje je popolnoma pogorelo. Na stotine ljudi je brez strehe. — Morda je ta požar maščevanje, ker so se židje v Tripolisu takoj podali Italijanom.

Okradena pošta. — Iz Metlike na Kranjskem poročajo, da je bila 1. t. m. pošta čez Gorjance okradena. Ukradenih je 10.000 K.

Dva milijona kron manjka v ogrski hranilnici v Nagy-Tapolianih. Zaprti so ravnatelj Adolfa Felsenburga.

Vojak zaklal vojaka. — Na dan vseh Svetnikov sta se sprla vojaka-domobranca Mikec in Brolih v Šiški pri Ljubljani ter je Mikec zasadi Brolihu v prsi bajonet. Brolih je obležal mrtev na licu mesta.

Nevarnega človeka so prijeli blizu Ljubljane orožniki. Piše se Dominik Močnik, doma iz Modrije v Italiji. Ta človek je napadel več ljudi, kakor trdijo, z roparskim namenom. Orožniki so ga le s težavo ukrotili.

Roparski napad v vlaku. — Iz Prage poročajo, da sta dva mlada človeka napadla blizu postaje Počernice poročnika Frana Wolfbergerja, mu zamašila usta ter ga ropala.

Podrla se je nova velika zgradba v Le Meriotu na Francoskem. Pod razvalinami je ostalo kakih 50 delavcev. Nekaj trupel so že potegnili izpod ruševin.

Češka šola v Podmoklih. — Okrajni glavar je imenoval voditelja ondotne zasebne češke šole za nadučitelja na javni češki šoli. Okrajni šolski svet ne odobri glavarjevega odloka.

Poljski obrambni sklad. — Hkratu z nami Slovenci so tudi Poljaki odgovorili Roseggerju z ustanovitvijo obrambnega sklada »Grunwald«. Že koncem prvega leta (1909) je bil zbran prvi milijon kron, nakar so Poljaki sklenili, nadaljevati z zbiranjem drugega milijona. Prvi milijon se takoj porabi za zgradbo novih šolskih poslopij in za ustanovitev ljudskih in srednjih šol, in sicer polovica za vzhodno, polovica pa za zapadno Galicijo. Iz drugega milijona se napravi rezervni sklad, o čigar porabi bo sklepalo pozneje vodstvo šolskega društva.

Koliko stori Schulverein za Koroško? — Na Koroškem ne potrebujejo Schulvereina, ker so itak vse šole nemške, celo med Slovenci. Vendar izmeče Schulverein tudi na Koroškem ogromne tisočake za agitacijo proti Slovincem, tako je lani izdal za Koroško 120.790 K, prejel pa iz vse dežele le 35.646 K.

Prebivalci Londona so se v zadnjih letih več nego podvojili. Leta 1861. je imel London 3.222.720 prebivalcev, a letos jih šteje po statističnih rezultatih 7.252.963.

Psi kakor nadzorniki. — Muzej Louvrea v Parizu ni posebno srečen. Tudi psi ki so bili dodeljeni čuvajem za nadzorovanje, potem ko je tatvina »Gioconde« dokazala, da samo ljudje kakor varuhi narodnih umetnin ne zadostujejo, prizadevajo mnogo skrbi upravi. Dolgo in pušto nočno straženje, katero jim je navrženo poleg dnevnega, je postalo neznosno »Mylordu« in »Yacku«. Čveteronožna

čuvaja sta postala razdražljiva in jezna in večkrat spravita vse osebe muzeja na noge s svojim lajanjem in medsebojnim tepežem. Nekoč je vgriznil »Mylorda« »Yacka« tako, da so morali poklicati žvinozdravnika na pomoč.

Ideja vporabe psov za nadzorstvo in straženje ni tako nova. Redarstvena uprava v Parizu je 1. 1799. izdala ukaz, s katerim zapoveduje v svrhu omejitve požarov v gledališčih, da mora čuvaj čim se zvrši predstava v spremstvu psa pregledati vse dele dvorane in se tako prepričati, da ni kedo skrit ali pa da ni kakšnega znamenja, po katerem bi se dal sluti požar.

Samomor dijaka ali le nezgoda. — V sobi stanovanja I. nadstropje št. 8. v ulici A. Caccia v Trstu so čuli včeraj velik pok. Ko so prihiteli v sobo, so našli na tleh nezvestnega dijaka VII. razreda Rudolfa Scarpa. Domači pravijo, da bi bil samomor izključen, da se je pripetila le nesreča. Krogla mu je šla skozi čelo v možgane. Po par minutah za strelom je umrl.

Aretacija nevarnega zločinca v Trstu. — Včeraj ob 4. in pol zjutraj je Ivana Tejkala, ki stanuje v Škečnju pri Trstu št. 768, prebudil alarmni zvonček, ki je v zvezi z njegovim hlevom. To je bil znak, da hoče kdo vdreti v hlev. Skočil je s postelje in hitel na okno. Videl je, da jo je nekdo ravno kar popihal. Hitro je šel na ulico in še dohitel tatu. Prijel ga je za vrat, a tat se je zmuznil iz njegovih krempljev, potegnil je nož in rani Tejkala na licu. Na vpitje so pritekli drugi domačini, ki so brž poklicali redarja. Tat, 56letni Vinko Vrahec iz Komna, je bil aretiran.

Kdor hoče kupiti dobro, tržepno in po ceni jesensko in zimsko blago naj si ogleda zalogo domače turške

Ivančič & Kurinčič GORICA — Gosposka ulica šte. 11 — GORICA

(Via Giosuè Carducci) nasproti Hotela treh Kron.

Velika zaloga različnih okraskov in drobnarije za šivilje in krojače.

Vzorci se pošiljajo na zahtevo vsakomur proti urni poštnini prosto na dom.

Nanut & Bregant

avtorizovana stavbena tordka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen GORICA

Jos. Verdi tekalšče šte. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plomb. vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju od 9. ure dop. do 5. ure pop.

BREZ

bahanja se lahko reče, da so pristni

PALMA

gumijevi

PODPETNIKI

najvažnejši del moderne higijene. Oni omogočajo tiho in lahko hojo, varujejo mišice in odgovarjajo v vsakem obziru največjim zahtevam. Ako nosimo palma, nimamo s tem

niti vinarja

več stroškov nasprotno, s tem prihranimo. Palma podpetniki so neprekosljivi, kdor ljubi svoje zdravje koraka z moderno higijeno.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Pravniku.

Trskino (štorkljevo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvirna steklenica tega olja naravno rjave barve po 1/40, bele barve 1/2 Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerazviti in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jedcem. S tem oljem se ozdravi v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, kile, otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norveške, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju, predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čl. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijsva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Dobro krepilo za želodčno slabost

in za one, ki so se prehladili ali prenaželi ali si nakopali z zaužitjem slabih, za prebavo težkih, prevročih ali premrzlih jedi, neprijetnosti v želodcu, kakor katar, krče, bolečine, napihnjenost itd.

je dr. Engel-nov „BALDRIANUM“.

„Baldrianum“ izkaže pri takih neprijetnostih, dokler niso še razvite, kot dobro želodčno vino z izv. taim vspehom in zabranjuje tudi slabe posledice, kakor nervoziteto, nespečnost, omotico, slusko itd.

Vsled njegovih sestavin, ki so samoško vino z motovilnimi kapljicami, malinovec in črešnjevce, vpliva „Baldrianum“ tudi pospešujoče pri zaprtju in zajedno krepilno na cel človeški organizem.

Dr. Engel-nov „BALDRIANUM“ ne vsebuje nikakih škodljivih sestavin ter ga lahko prenašajo slabotne osebe in otroci tudi pri daljšem uživanju. Najboljše je, če se ga zavzije zjutraj na tešče ali pa zvečer predno se gre spat eno čašico kakor za likerje. Za otroke in slabotne osebe se razredči.

„BALDRIANUM“

z vročo vodo ter se mu pridene nekaj sladkorja.

Dr. Engel-nov „Baldrianum“

se dobiva v steklenicah po 3 in 4 K v vseh lekarnah, mirodilnicah in boljših prodajalnah jestvin Goriško-Gradiščanske.

V Gorici, Korminu, Gradišču, Romansu, Ajelu, Campolongo, R. krah, Trziču, Ajdovščini, Gor. Idriji, Tolmini, analu, Čedadu, Vidmu, Palmi, Cervinjanu, Ogleju itd. se dobiva v lekarnah.

Tudi pošiljajo goriške lekarne dr. Engel-nov „Baldrianum“ po izvirnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

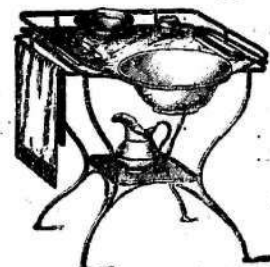
Zahtevajte izrecno

Dr. Engel-nov „Baldrianum“.

Nova trgovina z železnino

Pinter & Lenard

v Gorici v Raštelju št. 7.

Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja, za poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalk, klosetov, peči, stidilnikov in vseh v to stroko spadajočih predmetov.

Cene zmerne, postrežba solidna, prijazna in domača.

Cenj. občinstvu se toplo priporočata

Pinter & Lenard.

lv. Znidarčič & dr.

stavb. tverdka

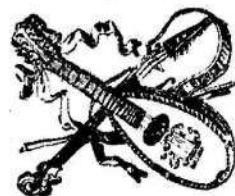
v Gorici, Via Mattioli.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westfal-strope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Lastnina Westfal-stropi za vsa stavbarska dela brez zadržanja pri zidanju, nizke konstrukcije, z ravnim stropom zavarovanim proti ognju, ki izolirajo vsako šumenje in ropotanje, prihranitev železnih nosilcev, železnih vezi in vijakov. Ceneji kakor vsi drugi masivni stropi.

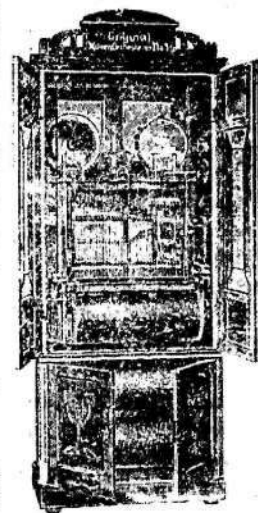
Pojasnila, stat. računi in proračuni brezplačno.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu, votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja z vedno isto temperaturo. Ceneji kakor vsi drugi sistemi.

Pouk na klavirju, na mandolinu in goslih daje gospa Via Rafut št. 65, I.

Prodajo se novi orkestrioni

najnovčjšega sistema. Poizvedbe pri R. Libisch, Gorica — ulica G. Carducci št. 6.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga —

— oljkeinega olja

prve vrste

najboljših tvev iz Istre, Dalmacije, Malietto, Bari in Nica

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 1'04, 1'12, 1'20, 1'28, 1'36, 1'44, 1'50, 1'58, 2'00, 2'10, 2'20, 2'30, 2'40, 2'50, 3'00, 3'10, 3'20, 3'30, 3'40, 3'50, 4'00, 4'10, 4'20, 4'30, 4'40, 4'50, 5'00, 5'10, 5'20, 5'30, 5'40, 5'50, 6'00, 6'10, 6'20, 6'30, 6'40, 6'50, 7'00, 7'10, 7'20, 7'30, 7'40, 7'50, 8'00, 8'10, 8'20, 8'30, 8'40, 8'50, 9'00, 9'10, 9'20, 9'30, 9'40, 9'50, 10'00, 10'10, 10'20, 10'30, 10'40, 10'50, 11'00, 11'10, 11'20, 11'30, 11'40, 11'50, 12'00, 12'10, 12'20, 12'30, 12'40, 12'50, 13'00, 13'10, 13'20, 13'30, 13'40, 13'50, 14'00, 14'10, 14'20, 14'30, 14'40, 14'50, 15'00, 15'10, 15'20, 15'30, 15'40, 15'50, 16'00, 16'10, 16'20, 16'30, 16'40, 16'50, 17'00, 17'10, 17'20, 17'30, 17'40, 17'50, 18'00, 18'10, 18'20, 18'30, 18'40, 18'50, 19'00, 19'10, 19'20, 19'30, 19'40, 19'50, 20'00, 20'10, 20'20, 20'30, 20'40, 20'50, 21'00, 21'10, 21'20, 21'30, 21'40, 21'50, 22'00, 22'10, 22'20, 22'30, 22'40, 22'50, 23'00, 23'10, 23'20, 23'30, 23'40, 23'50, 24'00, 24'10, 24'20, 24'30, 24'40, 24'50, 25'00, 25'10, 25'20, 25'30, 25'40, 25'50, 26'00, 26'10, 26'20, 26'30, 26'40, 26'50, 27'00, 27'10, 27'20, 27'30, 27'40, 27'50, 28'00, 28'10, 28'20, 28'30, 28'40, 28'50, 29'00, 29'10, 29'20, 29'30, 29'40, 29'50, 30'00, 30'10, 30'20, 30'30, 30'40, 30'50, 31'00, 31'10, 31'20, 31'30, 31'40, 31'50, 32'00, 32'10, 32'20, 32'30, 32'40, 32'50, 33'00, 33'10, 33'20, 33'30, 33'40, 33'50, 34'00, 34'10, 34'20, 34'30, 34'40, 34'50, 35'00, 35'10, 35'20, 35'30, 35'40, 35'50, 36'00, 36'10, 36'20, 36'30, 36'40, 36'50, 37'00, 37'10, 37'20, 37'30, 37'40, 37'50, 38'00, 38'10, 38'20, 38'30, 38'40, 38'50, 39'00, 39'10, 39'20, 39'30, 39'40, 39'50, 40'00, 40'10, 40'20, 40'30, 40'40, 40'50, 41'00, 41'10, 41'20, 41'30, 41'40, 41'50, 42'00, 42'10, 42'20, 42'30, 42'40, 42'50, 43'00, 43'10, 43'20, 43'30, 43'40, 43'50, 44'00, 44'10, 44'20, 44'30, 44'40, 44'50, 45'00, 45'10, 45'20, 45'30, 45'40, 45'50, 46'00, 46'10, 46'20, 46'30, 46'40, 46'50, 47'00, 47'10, 47'20, 47'30, 47'40, 47'50, 48'00, 48'10, 48'20, 48'30, 48'40, 48'50, 49'00, 49'10, 49'20, 49'30, 49'40, 49'50, 50'00, 50'10, 50'20, 50'30, 50'40, 50'50, 51'00, 51'10, 51'20, 51'30, 51'40, 51'50, 52'00, 52'10, 52'20, 52'30, 52'40, 52'50, 53'00, 53'10, 53'20, 53'30, 53'40, 53'50, 54'00, 54'10, 54'20, 54'30, 54'40, 54'50, 55'00, 55'10, 55'20, 55'30, 55'40, 55'50, 56'00, 56'10, 56'20, 56'30, 56'40, 56'50, 57'00, 57'10, 57'20, 57'30, 57'40, 57'50, 58'00, 58'10, 58'20, 58'30, 58'40, 58'50, 59'00, 59'10, 59'20, 59'30, 59'40, 59'50, 60'00, 60'10, 60'20, 60'30, 60'40, 60'50, 61'00, 61'10, 61'20, 61'30, 61'40, 61'50, 62'00, 62'10, 62'20, 62'30, 62'40, 62'50, 63'00, 63'10, 63'20, 63'30, 63'40, 63'50, 64'00, 64'10, 64'20, 64'30, 64'40, 64'50, 65'00, 65'10, 65'20, 65'30, 65'40, 65'50, 66'00, 66'10, 66'20, 66'30, 66'40, 66'50, 67'00, 67'10, 67'20, 67'30, 67'40, 67'50, 68'00, 68'10, 68'20, 68'30, 68'40, 68'50, 69'00, 69'10, 69'20, 69'30, 69'40, 69'50, 70'00, 70'10, 70'20, 70'30, 70'40, 70'50, 71'00, 71'10, 71'20, 71'30, 71'40, 71'50, 72'00, 72'10, 72'20, 72'30, 72'40, 72'50, 73'00, 73'10, 73'20, 73'30, 73'40, 73'50, 74'00, 74'10, 74'20, 74'30, 74'40, 74'50, 75'00, 75'10, 75'20, 75'30, 75'40, 75'50, 76'00, 76'10, 76'20, 76'30, 76'40, 76'50, 77'00, 77'10, 77'20, 77'30, 77'40, 77'50, 78'00, 78'10, 78'20, 78'30, 78'40, 78'50, 79'00, 79'10, 79'20, 79'30, 79'40, 79'50, 80'00, 80'10, 80'20, 80'30, 80'40, 80'50, 81'00, 81'10, 81'20, 81'30, 81'40, 81'50, 82'00, 82'10, 82'20, 82'30, 82'40, 82'50, 83'00, 83'10, 83'20, 83'30, 83'40, 83'50, 84'00, 84'10, 84'20, 84'30, 84'40, 84'50, 85'00, 85'10, 85'20, 85'30, 85'40, 85'50, 86'00, 86'10, 86'20, 86'30, 86'40, 86'50, 87'00, 87'10, 87'20, 87'30, 87'40, 87'50, 88'00, 88'10, 88'20, 88'30, 88'40, 88'50, 89'00, 89'10, 89'20, 89'30, 89'40, 89'50, 90'00, 90'10, 90'20, 90'30, 90'40, 90'50, 91'00, 91'10, 91'20, 91'30, 91'40, 91'50, 92'00, 92'10, 92'20, 92'30, 92'40, 92'50, 93'00, 93'10, 93'20, 93'30, 93'40, 93'50, 94'00, 94'10, 94'20, 94'30, 94'40, 94'50, 95'00, 95'10, 95'20, 95'30, 95'40, 95'50, 96'00, 96'10, 96'20, 96'30, 96'40, 96'50, 97'00, 97'10, 97'20, 97'30, 97'40, 97'50, 98'00, 98'10, 98'20, 98'30, 98'40, 98'50, 99'00, 99'10, 99'20, 99'30, 99'40, 99'50, 100'00, 100'10, 100'20, 100'30, 100'40, 100'50, 101'00, 101'10, 101'20, 101'30, 101'40, 101'50, 102'00, 102'10, 102'20, 102'30, 102'40, 102'50, 103'00, 103'10, 103'20, 103'30, 103'40, 103'50, 104'00, 104'10, 104'20, 104'30, 104'40, 104'50, 105'00, 105'10, 105'20, 105'30, 105'40, 105'50, 106'00, 106'10, 106'20, 106'30, 106'40, 106'50, 107'00, 107'10, 107'20, 107'30, 107'40, 107'50, 108'00, 108'10, 108'20, 108'30, 108'40, 108'50, 109'00, 109'10, 109'20, 109'30, 109'40, 109'50, 110'00, 110'10, 110'20, 110'30, 110'40, 110'50, 111'00, 111'10, 111'20, 111'30, 111'40, 111'50, 112'00, 112'10, 112'20, 112'30, 112'40, 112'50, 113'00, 113'10, 113'20, 113'30, 113'40, 113'50, 114'00, 114'10, 114'20, 114'30, 114'40, 114'50, 115'00, 115'10, 115'20, 115'30, 115'40, 115'50, 116'00, 116'10, 116'20, 116'30, 116'40, 116'50, 117'00, 117'10, 117'20, 117'30, 117'40, 117'50, 118'00, 118'10, 118'20, 118'30, 118'40, 118'50, 119'00, 119'10, 119'20, 119'30, 119'40, 119'50, 120'00, 120'10, 120'20, 120'30, 120'40, 120'50, 121'00, 121'10, 121'20, 121'30, 121'40, 121'50, 122'00, 122'10, 122'20, 122'30, 122'40, 122'50, 123'00, 123'10, 123'20, 123'30, 123'40, 123'50, 124'00, 124'10, 124'20, 124'30, 124'40, 124'50, 125'00, 125'10, 125'20, 125'30, 125'40, 125'50, 126'00, 126'10, 126'20, 126'30, 126'40, 126'50, 127'00, 127'10, 127'20, 127'30, 127'40, 127'50, 128'00, 128'10, 128'20, 128'30, 128'40, 128'50, 129'00, 129'10, 129'20, 129'30, 129'40, 129'50, 130'00, 130'10, 130'20, 130'30, 130'40, 130'50, 131'00, 131'10, 131'20, 131'30, 131'40, 131'50, 132'00, 132'10, 132'20, 132'30, 132'40, 132'50, 133'00, 133'10, 133'20, 133'30, 133'40, 133'50, 134'00, 134'10, 134'20, 134'30, 134'40, 134'50, 135'00, 135'10, 135'20, 135'30, 135'40, 135'50, 136'00, 136'10, 136'20, 136'30, 136'40, 136'50, 137'00, 137'10, 137'20, 137'30, 137'40, 137'50, 138'00, 138'10, 138'20, 138'30, 138'40, 138'50, 139'00, 139'10, 139'20, 139'30, 139'40, 139'50, 140'00, 140'10, 140'20, 140'30, 140'40, 140'50, 141'00, 141'10, 141'20, 141'30, 141'40, 141'50, 142'00, 142'10, 142'20, 142'30, 142'40, 142'50, 143'00, 143'10, 143'20, 143'30, 143'40, 143'50, 144'00, 144'10, 144'20, 144'30, 144'40, 144'50, 145'00, 145'10, 145'20, 145'30, 145'40, 145'50, 146'00, 146'10, 146'20, 146'30, 146'40, 146'50, 147'00, 147'10, 147'20, 147'30, 147'40, 147'50, 148'00, 148'10, 148'20, 148'30, 148'40, 148'50, 149'00, 149'10, 149'20, 149'30, 149'40, 149'50, 150'00, 150'10, 150'20, 150'30, 150'40, 150'50, 151'00, 151'10, 151'20, 151'30, 151'40, 151'50, 152'00, 152'10, 152'20, 152'30, 152'40, 152'50, 153'00, 153'10, 153'20, 153'30, 153'40, 153'50, 154'00, 154'10, 154'20, 154'30, 154'40, 154'50, 155'00, 155'10, 155'20, 155'30, 155'40, 155'50, 156'00, 156'10, 156'20, 156'30, 156'40, 156'50, 157'00, 157'10, 157'20, 157'30, 157'40, 157'50, 158'00, 158'10, 158'20, 158'30, 158'40, 158'50, 159'00, 159'10, 159'20, 159'30, 159'40, 159'50, 160'00, 160'10, 160'20, 160'30, 160'40, 160'50, 161'00, 161'10, 161'20, 161'30, 161'40, 161'50, 162'00, 162'10, 162'20, 162'30, 162'40, 162'50, 163'00, 163'10, 163'20, 163'30, 163'40, 163'50, 164'00, 164'10, 164'20, 164'30, 164'40, 164'50, 165'00, 165'10, 165'20, 165'30, 165'40, 165'50, 166'00, 166'10, 166'20, 166'30, 166'40, 166'50, 167'00, 167'10, 167'20, 167'30, 167'40, 167'50, 168'00, 168'10, 168'20, 168'30, 168'40, 168'50, 169'00, 169'10, 169'20, 169'30, 169'40, 169'50, 170'00, 170'10, 170'20, 170'30, 170'40, 170'50, 171'00, 171'10, 171'20, 171'30, 171'40, 171'50, 172'00, 172'10, 172'20, 172'30, 172'40, 172'50, 173'00, 173'10, 173'20, 173'30, 173'40, 173'50, 174'00, 174'10, 174'20, 174'30, 174'40, 174'50, 175'00, 175'10, 175'20, 175'30, 175'